

Til
rektorer og direktører
på erhvervsakademier og professionshøjskoler

Vedrørende efter- og videreuddannelsesområdet

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen har som tilsynsmyndighed behandlet sager vedrørende uregelmæssigheder på efter- og videreuddannelsesområdet fra flere udbydere.

På den baggrund følger nedenfor en gennemgang af reglerne på området inden for følgende emner:

- Kursusaktiviteters sammenhæng med institutionens dækningsområde, jf. afsnit 1.1.
- Udbud af indledende kurser til fagspecifikke kurser, jf. afsnit 1.2.
- Annoncering, markedsføring og sammenkædning af kursusaktiviteter, jf. afsnit 1.3.
- Institutionens forvaltning, jf. afsnit 1.4.
- Underviserne på uddannelsesaktiviteten, jf. afsnit 1.5.

1.1. Kursusaktiviteters sammenhæng med institutionens dækningsområde

Et erhvervsakademi eller en professionshøjskole skal sikre forsyningen af videregående uddannelse og efter- og videreuddannelse i tilknytning til den region eller del af regionen, hvor uddannelsesinstitutionen hører hjemme.

Rammerne for institutioners udbud af reguleret, tilskudsudløsende efter- og videreuddannelse fremgår af § 2 i bekendtgørelse om særlige betingelser for godkendelse af udbud af erhvervsakademiuddannelser, professionsbacheloruddannelser, akademiuddannelser og diplomuddannelser.¹ Det fremgår af uddannelsesinstitutionens vedtægt, i hvilket område institutionen skal dække behovet for udbud af deregående uddannelser.

19. december 2025

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800

www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Ref.-nr.
1143923

¹ Bekendtgørelse nr. 271 af 22. marts 2014 om særlige betingelser for godkendelse af udbud af erhvervsakademiuddannelser, professionsbacheloruddannelser, akademiuddannelser og diplomuddannelser.

1.2. Udbud af indledende kurser

Det fremgår af § 4 i bekendtgørelse om akademiuddannelser, at en akademiuddannelse er en erhvervsrettet videregående uddannelse, der udbydes som åben uddannelse, og at uddannelsen tilrettelægges som fagligt afgrænsede moduler.

Det følger endvidere af § 19, stk. 1, i bekendtgørelsen om akademiuddannelser, at uddannelsesinstitutionen kan tilbyde indledende kurser til uddannelsessøgende, der ønsker optagelse eller er optaget på et modul, jf. § 19, stk. 1, som er omfattet af reglerne i denne bekendtgørelse. Det fremgår af § 19, stk. 2, at et indledende kursus skal relatere sig til et eller flere moduler og sigte mod at forbedre grundlaget for at gennemføre moduler på en akademiuddannelse.

Det indledende kursus kan således ikke anvendes til at forbedre grundlaget for at gennemføre fagspecifikke kurser, som er omfattet af § 2 i bekendtgørelse om åben uddannelse på videregående niveau.

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen

Reglerne fastsætter, at en uddannelsesinstitution ikke kan gennemføre indledende kurser efter bekendtgørelse om akademiuddannelser til personer, der ikke har til hensigt at gennemføre en akademiuddannelse. De fagspecifikke kurser efter reglerne i bekendtgørelsen om åben uddannelse på videregående niveau kan således ikke kombineres med indledende kurser efter bekendtgørelse om akademiuddannelser.

1.3. Annoncering, markedsføring og sammenkædning af kursusaktiviteter

Det følger af § 3, stk. 8, 1. pkt., i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., at udbud af åben uddannelse skal annonceres offentligt.

Det følger endvidere af loven, at åben uddannelse ikke kan forbeholdes bestemte virksomheder, jf. dog lovens § 4 om indtægtsdækket virksomhed, jf. lovens § 3, stk. 6, 1. pkt.

Af lovens § 4, stk. 1, fremgår, at en uddannelsesinstitution kan udbyde åben uddannelse som indtægtsdækket virksomhed uden tilskud til virksomheder, og at uddannelsesaktiviteten kan tilrettelægges efter aftale med virksomheden. Efter lovens § 4, stk. 2, kan en uddannelsesinstitution desuden efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed frit udbyde anden efter- og videreuddannelse, der ikke er omfattet af denne lov eller anden lovgivning.

Det fremgår af lovbemærkningerne til bestemmelsen i lovens § 4, stk. 1, at en eller flere virksomheder, som ønsker et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb, kan rekvirere åben uddannelse efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed uden tilskud, jf. lovens § 4, stk. 1. Undervisningen kan tilrettelægges efter virksomhedens eller rekvirentens behov, f.eks. som heltidsundervisning. Den frie tilrettelæggelse er således mulig, selv om indhold og adgangskrav svarer til almindelig tilskudsudløsende aktivitet, jf. lovens § 4, stk. 2, modsætningsvist.

Det fremgår bl.a. af lovbemærkningerne til § 4, stk. 1, at:

"Der er dog ikke noget i vejen for, at udefra kommende enkeltpersoner kan deltage i den pågældende virksomheds (rekvirentens) uddannelsesforløb, forudsat virksomheden accepterer det, og det er mod fuld betaling til uddannelsesinstitutionen efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed. Der vil typisk være tale om en privat virksomhed eller brancheforening, som ønsker et særligt tilrettelagt undervisningsforløb for sine medarbejdere eller ansatte ved virksomheder inden for branchen."

Følgende fremgår af lovens § 11, stk. 1: *"Uddannelsesinstitutionerne skal ved udbud af uddannelsesaktiviteter efter denne lov og ved fastsættelsen af vilkår for deltagelse og betaling iagttage principperne for god markedsføringsskik og ikke over for deltagerne fastsætte urimelige aftalevilkår".*

Af bekendtgørelse om åben uddannelse på videregående niveau fremgår nærmere regler om annoncering og markedsføring af uddannelsesaktiviteter.

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen

Det følger af bekendtgørelsens § 5, stk. 3, 1. pkt., at markedsføring af uddannelsesaktiviteten gennem valg af ord, billeder eller medium ikke må sigte mod anvendelse i en ikke-arbejds-mæssig sammenhæng eller i øvrigt være egnet til at vildlede om uddannelsesaktivitetens mål og indhold, mens det følger af bekendtgørelsens § 5, stk. 5, 1. pkt., at når flere tilskudsberettigede uddannelsesaktiviteter markedsføres som et samlet uddannelseskoncept, skal det fremgå, hvilke uddannelsesaktiviteter der indgår med deltagerbetaling for de enkelte dele.

Af bekendtgørelsens § 12, stk. 1, nr. 5-7, fremgår, at det bl.a. vil være en betingelse for at få tilskud, at følgende er opfyldt:

- Uddannelsesaktiviteten skal indberettes til Styrelsen for It og Læring til brug for annoncering på et fælles informationssystem,
- Uddannelsesaktiviteten skal være markedsført i overensstemmelse med bekendtgørelsens § 5, og
- Oplysninger om planlagte uddannelsesaktiviteter skal fremgå af institutionens hjemmeside eller via link på institutionens hjemmeside til nemStudie.dk senest 8 dage, inden aktiviteten starter.

Styrelsen bemærker, at lovens bestemmelser indebærer, at åben uddannelse med statstilskud skal annonceres på en sådan måde, at alle potentielle ansøgere kan få kendskab til udbuddet. Det følger endvidere af § 5, stk. 5, 1. pkt., i bekendtgørelse om åben uddannelse på videregående niveau, at når flere tilskudsberettigede uddannelsesaktiviteter markedsføres som et samlet uddannelseskoncept, skal det fremgå, hvilke uddannelsesaktiviteter der indgår med deltagerbetaling for de enkelte dele.

Åben uddannelse med statstilskud må således ikke kun være tilgængelig for en afgrænset gruppe af ansøgere, eksempelvis en gruppe medarbejdere på en virksomhed.

1.4. Institutionens forvaltning og samarbejde med private konsulenter

Erhvervsakademier og professionshøjskoler er statsfinansierede, selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning. Det indebærer, at de generelt er omfattet af den offentligretlige regulering, herunder almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglig forvaltning.

Der skelnes mellem delegation af afgørelseskompetence og faktisk forvaltningsvirksomhed. Delegation af afgørelseskompetence indebærer, at en privat aktør får kompetence til at træffe bindende beslutninger, hvilket kræver lovhjemmel. Faktisk forvaltningsvirksomhed, såsom praktisk udførelse af opgaver, kan derimod lettere overlades til private, så længe det sker inden for rammerne af forvaltningsretlige principper om saglighed og lighed. De sagsskridt, som den private foretager, skal leve op til de saglige og retssikkerhedsmæssige krav, der gælder for den offentlige forvaltning. Det er den delegerende institutions ansvar via styring og kontrol at sikre, at den private lever op til disse krav.

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen

Delegation af faktisk forvaltningsvirksomhed til private forudsætter således, at institutionen fører løbende kontrol med henblik på at sikre, at institutionens indberetning af den tilskudsudløsende aktivitet m.v. er retvisende. Institutionen er således underlagt de almindelige krav om saglighed, der stilles til den offentlige forvaltning.

Aftaler med private konsulenter skal være tilrettelagt således, at betalingen ikke giver uhensigtsmæssige økonomiske incitamenter, som kan medvirke til, at konsulenten tilskynder kursister til at tilmelde sig kurser uden, at der er foreliggende et sagligt grundlag og en didaktisk begrundelse for alle tilmeldinger. Styrelsen vurderer, at aftaler, hvor konsulentens vederlag er direkte relateret til omfanget af den aktivitet, som den private konsulent kan være med til at generere, kan have sådanne uhensigtsmæssige økonomiske incitamenter.

1.4.1. Udbudsretlige forhold

Opgaver, som varetages af en statsfinansieret selvejende institution, og som institutionen vurderer vil kunne udføres af en ekstern virksomhed, skal overholde de udbudsretlige regler, så det sikres, at indkøbet sker på markedsmæssige vilkår.

Det beløb, den samlede opgave forventes at koste, afgør, hvorvidt en opgave skal udbydes som et EU-udbud, og dette beløb er afgørende for, hvilke udbudsretlige regler, der skal følges. Tærskelværdierne for almindelige tjenesteydelser er 1.644.638 kr. for offentligretlige organer m.v. i 2025.

Det er styrelsens vurdering, at en institution skal kunne dokumentere institutionens udbudsretlige overvejelser forud for indgåelse af en aftale med en virksomhed. Det gælder ligeledes for kontrakter under tærskelværdierne, da institutionens aftaler med private helt generelt skal konkurrenceudsættes. Indgåelse af kontrakter med private virksomheder forudsætter altid, at institutionen vurderer, at en privat virksomhed kan varetage en opgave på betryggende vis.

1.5. Underviserne på uddannelsesaktiviteten

Det fremgår af stillingsstrukturen for erhvervsakademier, professionshøjskoler og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, at det kun er personer, der er ansat i stillinger omfattet af stillingsstrukturen samt overgangsordninger knyttet til

stillingsstrukturen, der kan varetage opgaver med undervisning og forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Det fremgår endvidere af stillingsstrukturen, at undervisningsopgaver i begrænset omfang kan varetages af undervisere ansat som timelærere.

Styrelsen bemærker, at erhvervsakademier og professionshøjskoler har pligt til at sikre, at reglerne i stillingsstrukturen efterleves.

Med venlig hilsen

Ane Sofie Hansen
Vicedirektør

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen